

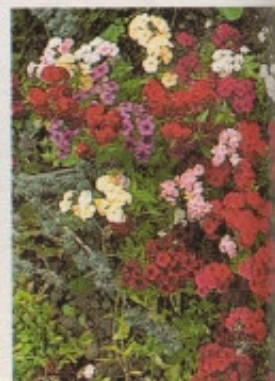
Ingelöv och Sture har skapat sevärda Villa Fraxinus:

Soptippen blev en prunkande oas

Om du har vägarna förbi natursköna Högå Kusten, bör du absolut inte missa den spännande trädgården Villa Fraxinus i Hyndtjärn, Nordingrå. Här har Ingelöv Jonsson och Sture Forsberg i snart 20 år visat hur de förvandlat något som från början var en soptipp till en prunkande färgglad oas. Här kan du inspireras av alla växter som trivs i dessa trakter.

TEXT OCH FOTO:
RALF EFRAIMSSON

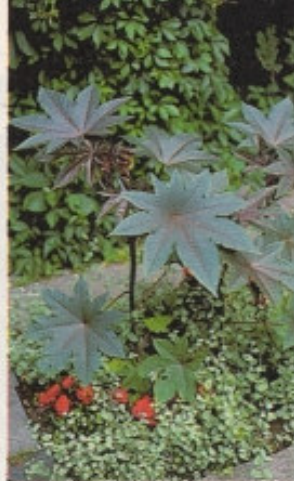
● Det finns också många sevärda trädgårdar i andra delar av landet. På nästa uppslag får du Blomdoktors bästa tips.

Lysande sommarflox
Naturligtvis finns också massor av ettåriga blommor i Villa Fraxinus. De är ju alltid ett fint komplement till buskar och perenner och fyller även ut innan de senare fått sin rätta tillväxt. Här är det sommarflox, *Phlox drummondii*, som finns med blommor i många nyanser av vitt, rött och blått.

◀ Här visar Sture Forsberg fram liljorna *Lilium 'Fire King'*.

HJ 22/04

Härdig praktlysing
Lysimachia punctata är en gammaldags omtyckt trädgårdsväxt som snabbt kommer tillbaka år efter år. Den både kan och mår dessutom bra av att delas upp i flera plantor med några års mellanrum. Den är härdig i så gott som hela vårt land och även den nära släktingen penningblad, *L. nummularia*, som är marktäckande med ungefär likadana gula blommor.

Ricin för soligt läge
Ricinus communis betraktar vi som en ettårig växt här i Sverige. Men i Medelhavsområdet t ex övervintrar den och blir till väldiga buskar eller mindre träd med åren. Hos oss kan man ta tillvara på alla frön på hösten och sedan så dessa tidigt nästa vår om man vill odla dem på nytt. Ricin vill stå soligt och vindskyddat om en fin utveckling av varje planta ska ske. Undervegetationen består av knölbegonior och rabatteternell, *Helichrysum petiolare*.

Asken gav namnet
 Både Ingelöv och Sture har mycket gedigna bakgrunder inom trädgårdsyrket. När de fick möjlighet att köpa den gamla soptippen med omnejd så slog de till. De började bygga sitt hus och anlägga de omgivande trädgårdarna undan för undan. — Så småningom var det faktiskt vänner och bekanta som uppmanade oss; Öppna trädgårdarna för besökare! Och 1986 så gjorde vi det. Vår grundidé har hela tiden varit

att låta hus, trädgård och omgivande natur få smälta samman till en enhet. På husets innergård står denna mäktiga ask med hängande växtsätt. Den som gett namn åt hela trädgården. För *Fraxinus* är det vetenskapliga namnet på just trädet ask.

Praktfulla riddarsporrar
 Hela den stora tomten sluttar från norr mot söder. En bit ner i sluttningen ligger bostads- huset. Här skyddar

både berget och huset från kalla nordliga vindar. Invid husets södra sida prunkar det av allehanda praktfulla växter. Som de här riddarsporrarna som kommer igen år efter år. Perenner av alla slag är ju idealiska även långt norrut i vårt land. På försommaren bidrar de ljusa nätterna till att perennerna växer så det knakar och blommor praktfullt. Ofta får de betydligt starkare färger än söderut vilket också är ljusets förtjänst.

Fullt upp

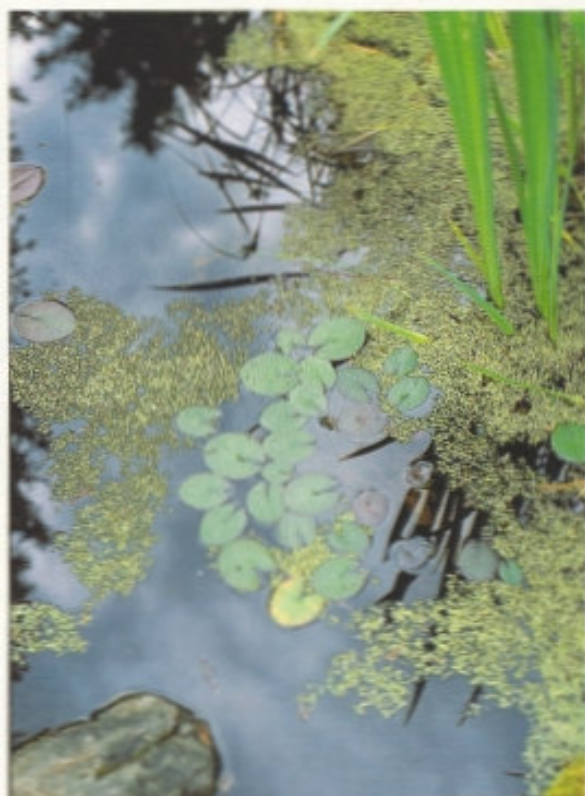
Ingelöv Jonsson är Sveriges enda kvinnliga markbyggmästare med många spännande projekt bakom sig. Här har vi fångat henne bredvid den fina klasespirean, *Spirea x billardii*.

Med tiden har Ingelöv, utöver allt ansvar för trädgården, också blivit ansvarig för anläggning och servering/orangeri. — Med ca 20 000 besökare årligen så fodras både det ena och det andra då det gäller mat och annan bekvämlighet. Från mitten av juni till slutet av augusti, så är det fullt upp att göra, berättar hon.

Spännande kombination

Man får många idéer för den egna trädgården vid ett besök hos Villa Fraxinus. Som att kombinera växterna lite djävt i ex. Här är det knölbegonior och slingerpilört, *Persicaria capitata*, som framhäver varandra på bästa sätt.

Vacker vattenspegel

Här och var i trädgården finns dammar av olika slag. Ofta formella och tydligt anlagda, men ibland också mera naturliga som den här uppe på en höjd bakom huset. Visst är det vackert när himlen speglar sig i vattnet. Näckrosor, kaveldun och andmat heter växterna i dammen. Den senare får man häva upp då och då. Annars täcker den snart hela vattenspegeln.

Ståtlig fackelstånds

Ligularia x hessei är namnet på denna korsning/hybrid av stånds. Det finns en mängd olika arter, den ena vackrare än den andra. Alla är härdiga även långt upp i vårt land och blir till en prydnad i varje trädgård. Även *Ligularia* tycks gå mot en renässans vad gäller användning. Inte bara blomorna är vackra utan även de stora iögonfallande bladen.

Annorlunda stenar

Sture, som till yrket är landskapsarkitekt, har ett särskilt öga för detaljer i naturen och samlar gärna på lite annorlunda stenar. Stenar som tillsammans med lämpliga växter verkligen blir till en prydnad. Här är det

den gräbladiga kryp-malörten, *Artemisia schmidtiana*, som växer omkring den. Förmodligen är stenen en lapsk "seite" — en helig gudasten. Det är i alla fall vad specialister på Länsstyrelsen tror, berättar Ingelöv.